
Nachtvisie
ENSCHEDE

Inhoud

1. Inleiding 4

1.1. Definitie uitgaansleven, nachtcultuur en nachtleven 4

1.2. Aanleiding initiatief opstellen Nachtvisie 4

1.3. Hoe is deze Nachtvisie tot stand gekomen? 4

1.4. Het belang van een bruisende nachtcultuur en nachtleven 5

1.5. Onderzoek over de Enschedese Nachtcultuur 6

2. Toekomstbeeld Enschedese nachtcultuur en nachtleven 8

2.1. Fysieke ruimte 10

2.2. Bereikbaarheid 11

2.3. Leefbaarheid 12

2.4. Veiligheid 13

2.5. Regelgeving 14

2.6. Doelgroepen, diversiteit en inclusiviteit 15

2.7. Talentbehoud 16

2.8. Vertegenwoordiging sector 17

2.9. Marketing en promotie 17

3. Nachtraad 18

3.1. Wat doet de Nachtraad 18

3.1.1. Gemeentelijke adviesraad 18

3.1.2. Nachtvisie als basis 18

3.1.3. Organiseren denktank 18

3.1.4. Organiseren inspiratiesessies 19

3.1.5. Verkiezingen 19

3.1.6. Nachtraadcommissies 19

3.2. Samenstelling 20

3.2.1. Zeteltypes 20

3.2.2. Zetelverdeling 20

3.2.1. Termijnen 21

1. Inleiding

Eind 2023 heeft de gemeenteraad de nieuwe Cultuurnota vastgesteld. Deze nota markeert een belangrijke stap in de richting van een levendig cultureel klimaat binnen onze gemeente. Een van de voortvloeisels hiervan is de intensieve inspanning van de gemeente om de Uitvoeringsagenda Creatieve Broedplaatsen op te stellen. Deze agenda is gericht op het stimuleren en faciliteren van creatieve hubs waar innovatie en kunst floreren. Echter, naast deze uitvoeringsagenda is er ook behoefte aan een gerichte visie op het nachtleven en de nachtcultuur van Enschede: de Nachtvisie.

1.1. Definitie uitgaansleven, nachtcultuur en nachtleven

We maken onderscheid tussen de nachtcultuur en het nachtleven. Samen vormen zij het **uitgaansleven**. Als we het hebben over **nachtcultuur** dan spreken we over nachtclubs of muziekpodia met een eigen muziekprogrammering in de nacht, waar clubmuziek gedraaid wordt. Hiernaast gaat het bij nachtcultuur ook over nachtclubs of muziekpodia die gericht zijn op een speciale doelgroep. De nachtcultuur trekt van oudsher tegencultuur aan: mensen die zich in de gevestigde orde niet thuis voelen, vormen nieuwe subculturen in de nacht. Met het **nachtleven** bedoelen we bijvoorbeeld kroegen, dans-/feestcafés, wijnbars en shishalounges. In dansbars en feestcafés wordt wel gedanst, maar de muziekprogrammering is niet het hoofddoel.

1.2. Aanleiding initiatief opstellen Nachtvisie

De nachtcultuur krijgt momenteel niet de aandacht die het verdient. Dit gebrek aan aandacht staat in schril contrast met de roep van de nachtburgemeester en andere betrokkenen om de nachtelijke economie en cultuur te erkennen en te ondersteunen. Ondanks eerdere pogingen om huisvestingsproblemen voor nachtelijke activiteiten op te lossen door leegstaande gemeentelijke panden aan te bieden, heeft het afstootbeleid en het woningtekort deze oplossing onpraktisch gemaakt.

Bovendien is er een groeiende trend zichtbaar in meerdere (studenten)steden waar de nachtcultuur steeds meer in de schijnwerpers komt te staan. Dit onderstreept de urgentie om ook binnen onze gemeente een gerichte nachtcultuurvisie te ontwikkelen. Echter, de gemeente beschikt momenteel niet over de capaciteit om deze Nachtvisie zelfstandig te ontwikkelen.

Het opstellen van de Nachtvisie komt voort uit een gezamenlijk initiatief van PvdA en D66 in Enschede. Dit initiatief benadrukt het belang van een gestructureerde aanpak om de nachtcultuur te integreren binnen het bredere culturele beleid van de gemeente.

Met deze Nachtvisie willen we een stevige basis leggen voor een bruisend uitgaansleven dat niet alleen bijdraagt aan de economische vitaliteit, maar ook aan de sociale en culturele diversiteit van onze gemeente.

1.3. Hoe is deze Nachtvisie tot stand gekomen?

De Nachtvisie voor Enschede is ontwikkeld op initiatief van de lokale afdelingen van PvdA en D66. Het proces omvatte het verzamelen van meningen van inwoners via een enquête en het organiseren van inspiratiesessies. Tijdens deze sessies werd input verzameld op zes thema's: fysieke ruimte en bereikbaarheid, leefbaarheid en veiligheid, diversiteit en inclusiviteit, talentbehoud, vertegenwoordiging van de sector, en promotie en communicatie. De resultaten van deze sessies en enquêtes vormden de basis voor de Nachtvisie.

1.4. Het belang van een bruisende nachtcultuur en nachtleven

Nachtcultuur is van grote culturele, sociaal-maatschappelijke en economische waarde en draagt bij aan de creativiteit, aantrekkelijkheid en levendigheid van de stad. De Coronaperiode heeft een grote impact gehad op het nachtelijk uitgaansleven. Hierdoor werd de waarde en de kwetsbaarheid van de nachtcultuur onderstreept, doordat activiteiten en plekken zomaar zijn verdwenen. Ook het gebrek aan ruimte in combinatie met de woningbouwopgave zorgt er in veel gemeenten voor dat de nachtcultuur de afgelopen jaren heeft moeten inleveren.
Dit is niet een probleem dat alleen in Enschede speelt, maar vraagt wel om lokaal beleid en een visie die aansluit bij de wensen en behoeftes van Enschede. Ook omdat de stad groeit naar 170.000 inwoners en het behoud van studenten in de stad na het afstuderen, is het ontwikkelen van een Nachtvisie van belang.

De Enschedese Nachtcultuur

Kennispunt Twente heeft in de periode van 25 april tot en met 21 mei 2024 onderzoek gedaan naar de nachtcultuur in Enschede. De aanleiding voor dit onderzoek is een te ontwikkelen visie op de nachtcultuur door de gemeente Enschede in samenwerking met raadsleden.

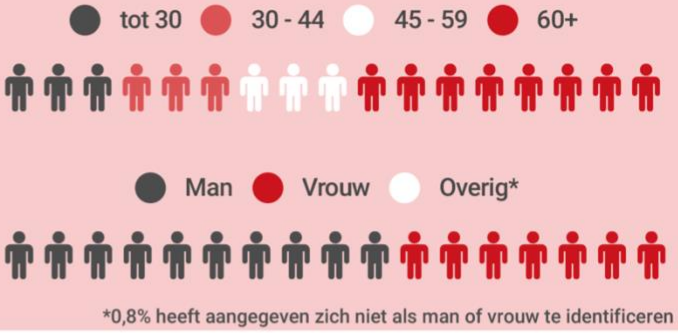
De uitnodiging voor dit onderzoek is gedeeld onder de leden van het EnschedePanel. Verder zijn Enschedese inwoners geworven via social media en met een QR code op posters in de Enschedese binnenstad.

Deelnemers

1294 mensen hebben de vragenlijst ingevuld.

803 deelnemers zijn lid van het EnschedePanel.

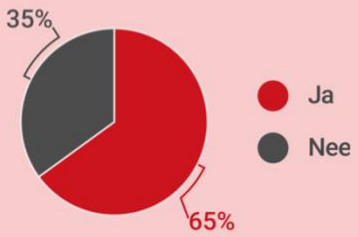
491 deelnemers hebben gereageerd via andere kanalen.

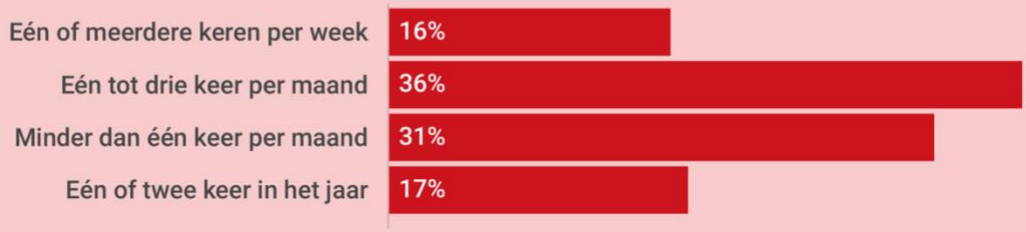
*0,8% heeft aangegeven zich niet als man of vrouw te identificeren

Bezoek uitgaansleven

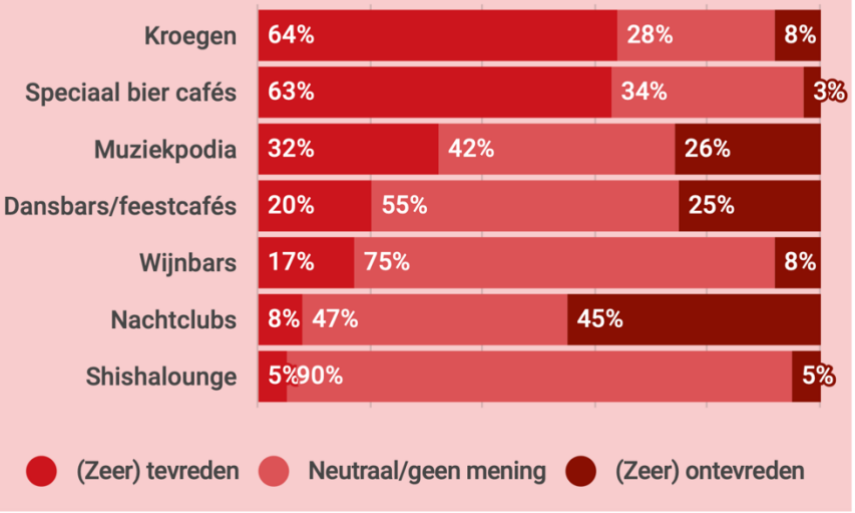
Bezoek uitgaansleven

Hoevaak heeft u het uitgaansleven bezocht?

Hoe tevreden bent u over het aanbod van...

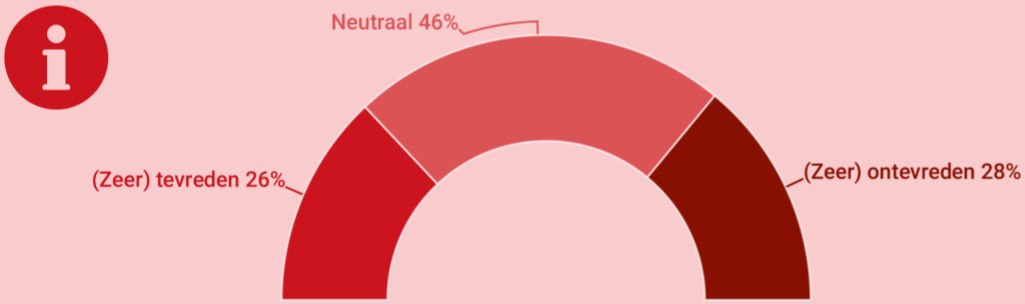
Meest bezochte uitgaansgelegenheden

1. Kroegen
2. Muziekpodia
3. Speciaal bier cafés
4. Nachtclubs
5. Dansbars/feestcafés

Nachtcultuur

De volgende vragen zijn voorgelegd aan de bezoekers van de nachtcultuur. Met nachtcultuur bedoelen wij het bezoek aan nachtclubs en muziekpodia met nachtprogrammering tussen 22.00 en 5.00 uur. 385 mensen hebben aangegeven muziekpodia en/of nachtclubs te bezoeken en alleen zij hebben daarom antwoord gegeven op de vragen op deze pagina.

Hoe tevreden bent u over de informatie die te vinden is over de nachtcultuur?

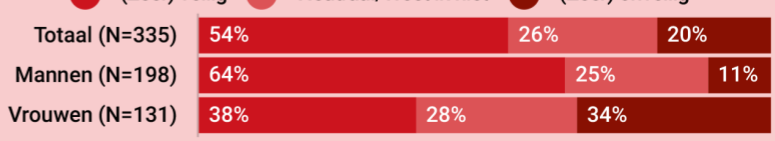
Redenen om nachtcultuur in Enschede te bezoeken

1. Sociale contacten
2. Dansen/feesten
3. Nieuwe muziek ontdekken
4. Mijn favoriete artiest/DJ zien
5. Uitlaatklep

80% geeft aan nog iets te missen in het huidige aanbod

"Meer diversiteit" "Permanente locatie" "Meer nachtclubs"

Ervaren veiligheid nachtcultuur

Beleving Enschedese Nachtcultuur

Associatie met Enschedese Nachtcultuur

Beleving	(Helemaal) eens
Kwaliteit van de locaties is goed	42%
Hoeveelheid locaties is goed	13%
Voldoende verspreiding van locaties	23%
Nachtcultuur moet vooral in binnenstad plaatsvinden	49%
Programmering is veelzijdig	20%
Aanbod is passend	24%
Nachtcultuur Enschede is anders dan in andere steden	62%
Meer aangetrokken tot de nachtcultuur elders	68%
Locaties zijn goed te bereiken	84%
Locaties zijn goed toegankelijk	75%
Ik voel mij welkom bij de locaties	70%
De sfeer is goed	62%

2. Toekomstbeeld Enschedese nachtcultuur en nachtleven

In de toekomst is Enschede een stad met een bruisend en veilig uitgaansleven, dat wordt gecombineerd met een hoge leefbaarheid voor al haar inwoners. Door strategische initiatieven en samenwerkingen is Enschede zowel overdag als 's nachts een dynamische plek geworden, geliefd bij bewoners en bezoekers.

Bruisende hotspots binnen en buiten de binnenstad: Enschede heeft zowel binnen als buiten haar binnenstad meerdere plekken waar het uitgaansleven kan floreren. Deze diverse locaties zorgen ervoor dat het uitgaansleven zich kan ontwikkelen op een manier die past bij de verschillende smaken en voorkeuren van de inwoners.

Veilig en bereikbaar nachtvervoer: In Enschede is het vervoer van en naar het uitgaansleven perfect geregeld. Of je nu met de auto, trein, bus, fiets of een deelscooter reist, iedereen kan de stad van alle kanten veilig en gemakkelijk bereiken en weer thuiskomen, ook in de nacht.

Leefbaarheid en innovatie hand in hand: De stad combineert een bruisende nachtcultuur met een hoge leefbaarheid voor alle inwoners. Door effectieve samenwerking tussen de gemeente, bewoners en ondernemers, worden innovatieve oplossingen geïmplementeerd om geluidsoverlast te minimaliseren en de openbare orde te handhaven.

Laagdrempelige nachtinitiatieven: De gemeente stimuleert laagdrempelige informatievoorziening en ruimte voor experiment en denkt proactief mee, waardoor het gemakkelijk is om nachtelijke initiatieven te organiseren. Een online platform biedt een overzicht van het complete uitgaansleven, en de gemeente ondersteunt nieuwe ideeën waar mogelijk met subsidies en logistieke hulp. Dit zorgt voor een constante stroom van innovatieve en verrassende initiatieven die de stad levendig houden.

Inclusief uitgaansleven voor iedereen: Het uitgaansleven van Enschede biedt voor alle doelgroepen een fijne plek om uit te gaan en elkaar te ontmoeten. Van levendige clubs en hippe bars tot rustige lounges en culturele evenementen, er is voor ieder wat wils. Diverse initiatieven zorgen ervoor dat verschillende gemeenschappen elkaar kunnen ontmoeten, wat leidt tot een inclusieve en respectvolle sfeer.

Podium voor creatief talent: Creatief talent op ieder niveau heeft een podium in Enschede. De stad biedt talloze mogelijkheden voor opkomende kunstenaars, artiesten, dj's, en performers om zich te presenteren aan een breed publiek. Van Open Mic jamsessies tot grootschalige festivals, er is altijd ruimte waar nieuw talent hun werk kan laten zien. Dit zorgt voor een dynamische en altijd vernieuwende culturele scene.

Dansen met de ogen dicht: Iedereen kan in de nacht “met de ogen dicht dansen” in Enschede. De veilige en inclusieve sfeer zorgt ervoor dat mensen zich volledig kunnen ontspannen en genieten van het moment. Of je nu danst op een drukke dansvloer of ontspant in een rustige lounge, de dynamiek van het nachtleven in Enschede biedt onvergetelijke ervaringen.

Enschede als supervette stad: Enschede staat bekend als een supervette stad die 24/7 leeft. Het uitgaansleven is een integraal onderdeel van de stadsidentiteit, waarbij de stad bezoekers aantrekt uit binnen- en buitenland die willen genieten van de unieke sfeer.

Structurele samenwerking met de gemeente: Door de oprichting van een Nachtraad werkt het uitgaansleven en de gemeente nauw en structureel samen. Regelmatige overlegsessies en een open communicatielijn zorgen ervoor dat de belangen van zowel het nachtleven, de nachtcultuur als de bewoners worden behartigd. Deze samenwerking leidt tot een gezond evenwicht tussen een levendig uitgaansleven en een hoge levenskwaliteit voor alle inwoners.

In dit toekomstbeeld is Enschede een stad waar het nachtleven niet alleen bloeit, maar ook bijdraagt aan de algehele aantrekkelijkheid en leefbaarheid van de stad. Iedereen voelt zich welkom en veilig, en de stad bruist van creativiteit en energie, zowel overdag als 's nachts.

2.1. Fysieke ruimte

De kracht van Enschede ligt momenteel in haar levendige terrassen en horecagelegenheden rond de Oude Markt, die een sociale en toegankelijke omgeving creëren. De diverse locaties, waaronder studentenkroegen, cafés en dansbars, trekken een algemeen publiek aan. Bovendien is de centrale ligging van Enschede in de regio gunstig voor bereikbaarheid. De fysieke ruimte voor het nachtleven staat echter onder druk door toenemend gebrek aan geschikte en betaalbare ruimte.

Het aanbod van geschikte en betaalbare locaties voor nieuwe initiatieven is beperkt, wat de levendigheid en vernieuwing binnen de nachtcultuur belemmert. Desondanks liggen er, met name aan de randen van de binnenstad, kansen in het benutten van leegstaande panden en te onderzoeken of het herbestemmen van industriële gebouwen voor nieuwe, unieke uitgaansgelegenheden mogelijk is. Het is hierin belangrijk om een balans te vinden tussen wettelijke vereisten en ons eigen beleid. Waar beperkingen ontstaan die het onmogelijk maken om initiatieven te starten, wordt door de gemeente Enschede proactief meegedacht. Ook kan creatiever worden nagedacht over het aandeel niet-woonfuncties in nieuwe omgevingsontwikkelingen, bijvoorbeeld door een x percentage te bestemmen voor economische en culturele activiteiten. Hoewel we niet verwachten dat deze problemen volledig op te lossen zijn met een Nachtvisie, bieden de bovenstaande punten wel een aantal suggesties voor verbetering.

De enquête toont aan dat 87% van de bezoekers van de nachtcultuur vinden dat er te weinig plekken zijn om uit te gaan, 77% vindt dat de spreiding van locaties nu nog niet optimaal is en 51% is bereid om ook uit te gaan buiten de binnenstad. Hier ligt nog een kans om te kijken of het realiseren van een uitgaansleven buiten de binnenstad, waarbij uiteraard rekening gehouden wordt met een goede bereikbaarheid en hoge leefbaarheid voor de omgeving. Kortom, door meer geschikte en betaalbare ruimte beschikbaar te stellen voor nachtinitiatieven, wordt er al met al bijgedragen aan een diverser en rijker cultureel uitgaansleven.

Grootste knelpunt

- Het gebrek aan passende ruimte voor nachtcultuur, nu en in toekomstige stadsplanning;

Kans

- Ruimte maken voor nachtcultuur in omgevingsontwikkelingen en andere randvoorwaarden creëren om het uitgaansleven buiten de binnenstad toe te staan;

Ambitie

- Enschede heeft binnen en buiten de binnenstad meerdere geschikte plekken waar het Enschedese uitgaansleven kan floreren.

2.2. Bereikbaarheid

De centrale ligging van Enschede binnen de regio maakt het een toegankelijke bestemming voor bezoekers uit omliggende steden en dorpen. De unieke ligging van Enschede nabij de grens met Duitsland biedt kansen. Deze positie binnen de EUREGIO kan worden benut om een nachtleven te ontwikkelen, waarbij de grens tussen Duitsland en Nederland geen rol meer speelt en een breder internationaal publiek kan worden aangetrokken. Aangezien er in het nachtleven vaak alcohol wordt genuttigd, is het van belang om mensen te verleiden om na een avond stappen weer op een veilige manier thuis te laten komen.

Op dit moment is het in Enschede niet mogelijk om, na een avond stappen, met het openbaar vervoer naar huis te gaan. Er zijn nu namelijk geen nachtbussen en -treinen. Hierdoor is het vooral voor bezoekers die van buiten Enschede komen of wat verder weg wonen van het centrum lastig om in de binnenstad uit te gaan. Dit knelpunt wordt groter als er ook buiten de binnenstad geschikte locaties worden gevonden voor het uitgaansleven.

De beperkte OV-tijden beïnvloeden de bereikbaarheid van het Enschedese uitgaansleven, waardoor bezoekers hun avond mogelijk eerder moeten afbreken dan ze zouden willen. Daarnaast biedt het verbeteren van de nachtelijke OV-diensten een kans om de toegankelijkheid en veiligheid van het nachtleven te vergroten.

Knelpunt

- Bereikbaarheid met publiek en/of privaat openbaar vervoer vanuit Enschede naar de regio na middernacht;

Kans

- Randvoorwaarden scheppen om een nachtelijk OV-netwerk mogelijk te maken;

Ambitie

- Iedereen kan Enschede van alle kanten in de nacht bereiken en komt na een nacht stappen altijd veilig thuis.

2.3. Leefbaarheid

Enschede groeit naar 170.000 inwoners, wat te zien is in de vele nieuwbouwplannen in en rond de binnenstad. Deze groei brengt niet alleen kansen, maar ook uitdagingen met zich mee voor de leefbaarheid in de stad, vooral ook ’s nachts.

Een van de grootste uitdagingen is de (geluids)overlast. Met meer mensen die in de binnenstad wonen, moeten de belangen van bewoners en het uitgaansleven in balans worden gehouden. De gebiedsprofielen van de binnenstad kunnen hiervoor een goede leidraad vormen, maar ook voor eventuele toekomstige locaties buiten de binnenstad is het belangrijk dat omwonenden, vertegenwoordigers van het uitgaansleven en de gemeente met elkaar in gesprek blijven om overlast te bespreken en oplossingen te bedenken. Dit kan betekenen dat er geïnvesteerd kan worden in geluidsisolatie, er duidelijke regels voor geluidsbeperking kunnen worden opgesteld en alternatieve locaties buiten het centrum voor nachtelijke activiteiten worden gestimuleerd.

Het is essentieel dat er ruimte blijft voor een divers en inclusief uitgaansleven, terwijl de overlast voor omwonenden minimaal is. Door samen te werken en te communiceren, kunnen we oplossingen vinden die voor iedereen werken. Zo kan Enschede zowel een bruisende als leefbare stad blijven, zowel overdag als 's nachts.

Knelpunt

- Een groeiende binnenstad veroorzaakt meer (geluids)overlast, wat het evenwicht tussen bewoners en het uitgaansleven bemoeilijkt;

Kans

- Afspraken maken over geluidsnormen en het creëren van alternatieve locaties buiten de binnenstad;

Ambitie

- Enschede streeft ernaar om een bruisend en divers uitgaansleven te combineren met een hoge leefbaarheid voor alle inwoners door effectieve samenwerking en innovatieve oplossingen.

2.4. Veiligheid

Uit het onderzoek van het Kennispunt blijkt dat 20% van de bezoekers van de nachtcultuur zich op dit moment niet veilig voelt in het uitgaansleven van onze stad. Dat gevoel van onveiligheid wordt versterkt door verschillende factoren, zoals de aanwezigheid van donkere steegjes, overlast door dronken individuen, seksuele intimidatie, en het risico op onvrijwillige drugstoediening. Daarnaast wordt bij sommige mensen de zichtbaarheid van politie ook niet altijd als positief ervaren en kan dat juist een idee van onveiligheid creëren. Verder kan het ontbreken van zicht op naleving van regels en voorschriften de veiligheid voor bepaalde groepen verminderen. Dit kan leiden tot een gevoel van ongelijkheid en kan bijdragen aan een algeheel gevoel van onveiligheid in het uitgaansleven.

Bovenstaande punten hebben we opgeschreven naar aanleiding van de feedback die wij hebben ontvangen tijdens de inspiratiesessies. Een van de genoemde voorbeelden uit de sessies om de onveiligheid tegen te gaan is het instellen van zogeheten “floor angels.” Dit zijn vrijwilligers die rondlopen op de dansvloer. Wanneer zij misstanden signaleren geven zij dit door aan de beveiliging, waarna de beveiliging waar nodig in kan grijpen om ongewenst gedrag tegen te gaan en onveilige situaties te voorkomen.

Er zijn meer simpele oplossingen te verzinnen, zoals een bouwlamp in een donker steegje, maar het is beter om het probleem bij de oorzaak aan te pakken. Dit vereist meer onderzoek en een langetermijnstrategie, waarbij ook blijvend gemonitord wordt hoe het veiligheidsgevoel ervaren wordt in het Enschedese uitgaansleven.

Knelpunt

- Niet iedereen voelt zich op dit moment veilig in het Enschedese uitgaansleven;

Kans

- Betere afstemming tussen horecapartijen, samenwerking tussen beveiligers, en de inzet van "floor angels;”

Ambitie

- Iedereen kan in het uitgaansleven van Enschede “met de ogen dicht dansen”.

2.5. Regelgeving

Momenteel ervaren deelnemers van de inspiratiesessies een aantal uitdagingen, zoals ontoereikende informatievoorziening over vergunningseisen, procedures en een langdurig bureaucratisch proces. Door gedetailleerdere en toegankelijke informatie te verstrekken over regelgeving en vergunningstrajecten, en door gerichte ondersteuning te faciliteren aan organisatoren en locaties, kan de naleving van regelgeving worden vergemakkelijkt en de ontwikkeling van het uitgaansleven verder worden gestimuleerd.

Enerzijds is het belangrijk om duidelijkheid te scheppen: heldere regels voor openingstijden, terrassen en andere activiteiten. Een goed voorbeeld hiervan is de terrassenvisie die is opgesteld in samenwerking met alle binnenstadspartners. Ook is adequate controle op naleving, bevorderen een eerlijk speelveld en voorkomen wrijving tussen belanghebbenden belangrijk. De Bibob-procedure is belangrijk en moet bijvoorbeeld altijd worden doorlopen voor horecabestemmingen om veiligheid en betrouwbaarheid te waarborgen.

Anderzijds kan de gemeente drempels wegnemen door meer te faciliteren en proactiever mee te denken. Zijn er bijvoorbeeld manieren om een vergunningsprocedure te versnellen, omgevingsplannen makkelijker aan te kunnen passen of een uitzondering hierop te bieden of flexibeler om te gaan met openingstijden? De mogelijkheid om 24-uur per dag open te zijn, het wegnemen van drempels en een meer proactivere houding zou de nachtcultuur kunnen verlevendigen en meer ruimte kunnen bieden voor diverse activiteiten en evenementen gedurende de hele dag en nacht.

Een andere belangrijke verbetering betreft de begeleiding van ondernemers. In plaats van een ondernemersloket dat een begeleidende rol vervult, zou een specifieke organisatie voor de begeleiding van de nachtcultuur deze taak op zich kunnen nemen. Deze organisatie kan ook helpen om de vergunningsprocedure te versnellen door ondernemers te helpen bij het indienen van complete en correcte aanvragen, waardoor tijdverlies door onvolledige aanvragen wordt voorkomen.

Knelpunt

- Deelnemers van de inspiratiesessies ervaren een aantal uitdagingen, zoals ontoereikende informatievoorziening over vergunningseisen, procedures en een langdurig bureaucratisch proces;

Kans

- Door gedetailleerde en toegankelijke informatie te verstrekken en proactieve ondersteuning te faciliteren, kan de naleving van regelgeving worden vergemakkelijkt en de ontwikkeling van het uitgaansleven worden gestimuleerd;

Ambitie

- Laagdrempelige informatievoorziening, proactief meedenken en ruimte voor experiment zorgen voor lage drempels voor het organiseren van Enschedese nachtinitiatieven.

2.6. Doelgroepen, diversiteit en inclusiviteit

Het uitgaansleven van Enschede bereikt voornamelijk een homogene doelgroep en biedt een eenzijdig aanbod, waardoor niet alle doelgroepen en subculturen bediend worden. Dat zorgt ervoor dat specifieke doelgroepen, zoals jongeren vanaf 16/18 jaar, multiculturele subculturen en mensen met een beperking wegblijven uit onze binnenstad en/of in omliggende steden uitgaan.

Niet alle muziekgenres worden voldoende gestimuleerd, wat resulteert in een beperkte variatie in het aanbod en een gebrek aan diversiteit in de muziekprogrammering. Het stimuleren van crossovers en samenwerking tussen verschillende werelden, zoals de underground scene, de nachtcultuur en het nachtleven, kan leiden tot een verrijking van het aanbod en een inclusiever uitgaansleven in Enschede.

Daarnaast ligt ons uitgaansgebied vol met uitdagingen voor mensen die fysiek beperkt zijn. Het bevorderen van en communiceren over de toegankelijkheid van openbare gebouwen en ruimtes, zoals rolstoeltoegang en toegankelijke mindervalidentoiletten, kan ervoor zorgen dat de nacht voor iedereen toegankelijk wordt, ongeacht fysieke beperkingen.

Knelpunt

- De nacht van Enschede is eenzijdig en ontoegankelijk, waardoor diverse doelgroepen en subculturen zich niet aangesproken voelen;

Kans

- Crossovers en samenwerking tussen de underground en reguliere scene kunnen het aanbod verrijken en een inclusievere cultuur creëren;

Ambitie

- Alle doelgroepen hebben in de nacht van Enschede een fijne plek om uit te gaan en kunnen elkaar daarin ook ontmoeten.

2.7. Talentbehoud

Enschede groeit naar 170.000 inwoners en heeft de ambitie om talent aan te trekken en te behouden. Een bruisend uitgaansleven kan bijdragen aan het halen van die ambitie. Op dit moment kent Enschede een relatief hoog verloop en vertrek naar elders van jongeren. Er is relatief weinig aandacht voor lokaal (creatief) talent, het aanbod aan vrijetijdsbesteding, horeca en georganiseerde evenementen is op dit moment te beperkt en te eenzijdig. Daarnaast ontbreekt er grotendeels een creatieve infrastructuur om op in te haken. Doordat het uitgaansleven niet aantrekkelijk genoeg is, is er ook een gebrek aan kansen en werkgelegenheid voor de creatieven.

Daarom is het belangrijk om plekken te behouden waar jong creatief talent zijn werk kan tonen en ten gehore kan brengen, zoals kleine en middelgrote podia en speelplekken in de stad en waar nodig uit te breiden en diverser te maken. De nachtcultuur kan dienen als een vruchtbare bodem voor talentontwikkeling, waar lokale artiesten, kunstenaars en DJ's de kans krijgen om te groeien en hun vaardigheden te tonen aan een breed publiek. Door lokale instellingen en organisatoren aan te moedigen om meer oog te hebben voor lokaal talent en een breder scala aan culturele activiteiten te programmeren, waarbij zij als springplank kunnen dienen voor de carrière van jonge makers. Hiermee kan de stad haar culturele diversiteit vergroten en een aantrekkelijkere omgeving bieden voor talentontwikkeling. Tot slot kan de gemeente Enschede, door structurele betrokkenheid te organiseren en in gesprek te blijven met creatieve talenten, een meer ondersteunende omgeving creëren voor lokale talenten, waardoor ze zich gewaardeerd en gesteund voelen.

Knelpunt

- Het uitgaansleven in Enschede is momenteel niet aantrekkelijk genoeg, met een beperkt en vaak tijdelijk aanbod, wat lokale artiesten, kunstenaars en DJ's kansen en werkgelegenheid ontneemt.

Kans

- Het behoud van kleine en middelgrote podia en speelplekken voor beginnend talent.

Ambitie

- Creatief talent op ieder niveau heeft een podium (mogelijkheid) in Enschede.

2.8. Vertegenwoordiging sector

Op dit moment heerst er binnen het uitgaansleven een gevoel van gebrek aan erkenning van de waarde van nachtcultuur door beleidsmakers en een beperkte vertegenwoordiging in allerlei beleid. Dit kan leiden tot beleid dat de groei van de sector belemmert. Een structurele betrokkenheid van belanghebbenden uit het uitgaansleven binnen gemeentelijke besluitvormingsprocessen, is essentieel om de sector beter te begrijpen en te ondersteunen. Het draagt bij aan een betere dynamiek en meer variatie in de nacht dat de gehele gemeenschap aanspreekt. Daarom wordt er ingezet op het oprichten van een Nachtraad.

Knelpunt

- De nachtcultuur wordt te weinig vertegenwoordigd in het gemeentelijk beleid;

Kans

- Het oprichten van een Nachtraad die de gemeente gevraagd en ongevraagd adviseert;

Ambitie

- De nachtcultuur en de gemeente kunnen elkaar goed vinden en werken structureel samen.

2.9. Marketing en promotie

Op dit moment blijft het uitgaansleven van Enschede nog te veel in de schaduw. Om de nacht een impuls te geven zal er vanuit de gevestigde communicatie en Citymarketing naar mogelijkheden moeten worden gekeken om de informatievoorziening te verbeteren. Het doel hierbij is om het uitgaansleven beter te belichten en onder de aandacht te brengen bij een breder publiek.

Er zal ruimte moeten komen voor diverse subculturen en alternatieve initiatieven en hoe zij kunnen worden gefaciliteerd om hun evenementen centraal onder de aandacht te brengen. De Uitagenda van Enschede Promotie en de Study in Enschede agenda zouden hier een optie voor kunnen zijn.
Ook kan worden gekeken naar best practices uit andere steden in Nederland en Duitsland.

Door actieve samenwerking met naburige steden in Duitsland, zoals Gronau, Münster en Osnabrück, kan grensoverschrijdende promotie worden gestimuleerd om een breder publiek in aanraking te laten komen met de Enschedese nacht.

Knelpunt

- De nadruk op specifieke evenementen laat andere subculturen en groepen onderbelicht in het uitgaansleven van Enschede.

Kans

- Het aanbod gelijkwaardig promoten, waarbij organisatoren een mogelijkheid krijgen hun evenementen op een centrale plek te communiceren.

Ambitie

- Enschede staat op de kaart als supervette stad: overdag én in de nacht; waar het uitgaansleven een integraal onderdeel vormt van haar identiteit.

3. Nachtraad

De nachtcultuur, met haar rijke diversiteit aan activiteiten die zich na zonsondergang afspelen, vormt een essentieel onderdeel van het stedelijk leven. Echter, het gevoel van onderwaardering en het ontbreken van adequate vertegenwoordiging in het beleidsvormingsproces heeft geleid tot een kloof tussen de beleidsmakers en de nachtsector. De introductie van een Nachtraad is een strategische stap naar het overbruggen van deze kloof. Deze raad zal vanaf januari 2025 functioneren, met als doel de nachtcultuur binnen gemeentelijke processen een stem te geven en het nachtleven van Enschede te verrijken en te diversifiëren.

De oprichting van een Nachtraad, die zowel gevraagd als ongevraagd het College van Burgemeester en Wethouders adviseert, kan helpen om deze kloof te overbruggen en de nachtcultuur een stevige stem te geven binnen gemeentelijke besluitvormingsprocessen.

3.1. Wat doet de Nachtraad

3.1.1. Gemeentelijke adviesraad

De Nachtraad is de brug tussen de gemeente en de diverse belanghebbenden binnen de nachtcultuur en het nachtleven. De Nachtraad zal zowel gevraagd als ongevraagd advies uitbrengen aan het College van Burgemeester en Wethouders over allerlei kwesties die impact hebben op wat er afspeelt in de Enschedese nacht. Deze adviezen kunnen dus betrekking hebben op alles wat te maken heeft met het nachtleven en de nachtcultuur.

3.1.2. Nachtvisie als basis

Na de goedkeuring van de Nachtvisie heeft de Nachtraad een door de stad gedragen kader met ambities, om op basis daarvan adviezen te formuleren en openbaar uit te kunnen brengen. Daarnaast wordt er op basis van deze Nachtvisie uiterlijk in het eerste kwartaal van 2025 door het College van Burgemeester en Wethouders een uitvoeringsplan Nachtcultuur voorgelegd aan de gemeenteraad. De ambities uit deze Nachtvisie kunnen dus pas echt concreet vorm krijgen aan de hand van het uitvoeringsplan Nachtcultuur en in de vorm van adviezen door de Nachtraad.

3.1.3. Organiseren denktank

De Nachtraad organiseert een aantal keer per jaar een denktank. De denktank voorziet de Nachtraad van een breder perspectief op wat er op dit moment speelt in het uitgaansleven. Deze denktank denkt mee over hoe deze oplossingen beleidsmatig of in een groter samenwerkingsverband uitgevoerd kunnen worden. De denktank is samengesteld uit vertegenwoordigers van het nachtleven. Denk hierbij bijvoorbeeld aan ArtEZ (op het gebied van talentontwikkeling), Enschede Promotie (op het gebied van marketing en promotie), EUREGIO (internationale samenwerking), (Young) Twente Board (op het gebied van ondernemerschap).

3.1.4. Organiseren inspiratiesessies

Tijdens het ontwikkelen van de Nachtvisie hebben we ontdekt hoe waardevol het is om in contact te komen met bezoekers, organisaties en makers van het uitgaansleven en de nachtcultuur. Daarom organiseert de Nachtraad twee keer per jaar inspiratiesessies. Tijdens deze sessies verzamelen en bespreken we ideeën en feedback van deze diverse groepen. Deze bijeenkomsten zijn essentieel om ervoor te zorgen dat de adviezen van de Nachtraad blijven aansluiten bij de behoeften en ontwikkelingen binnen het uitgaansleven.

3.1.5. Verkiezingen

De positie van nachtburgermeester, en 6 van de 9 zetels in de Nachtraad zijn verkiesbaar. De Nachtraad draagt de verantwoordelijkheid voor het vormgeven, organiseren en het houden van deze (online) verkiezingen.

3.1.6. Nachtraadcommissies

Nadat de Nachtraad compleet is, worden er commissies gevormd op basis van de onderwerpen uit deze Nachtvisie die de Nachtraad op dat moment het meest geschikt en urgent acht. Een Nachtraadcommissie is opgesteld uit minimaal 1 persoon, die kartrekker is voor het opstellen van en uitbrengen van advies met betrekking tot het commissieonderwerp. Elk lid van de Nachtraad, dient deel te nemen aan minimaal 1 commissie.
De werkzaamheden en voortgang van afzonderlijke commissies worden besproken tijdens de samenkomst van de Nachtraad.

Net als de Nachtraad kunnen commissies ook denktanks en inspiratiesessies organiseren, waarin zij kennis en informatie uitwisselen met relevante externe partijen of individuen over een voor het opstellen van hun advies.

3.2. Samenstelling

Om te waarborgen dat alle facetten van de nacht vertegenwoordigd zijn binnen de Nachtraad zijn de zetels opgesplitst in drie groepen, die ieders drie zetels bevatten. Elke groep vertegenwoordigt specifieke aspecten van het nachtleven. Met de nachtburgemeester erbij bestaat de Nachtraad uit 10 zetels. Door het combineren van permanente en verkiesbare zetels, wordt de grondslag gelegd voor een dynamische Nachtraad die ook in de toekomst representatief zal blijven voor het nachtleven.

3.2.1. Zeteltypes

Drie Vaste Nachtzetels

Deze permanente zetels zijn gekoppeld aan een bestaande organisatie in Enschede.
De organisaties mogen zelf kiezen wie zij deel uit willen laten maken van de Nachtraad.
Zij kunnen ook externen aandragen die niet bij hun organisatie werken, echter hebben deze organisaties wel het laatste woord en de doorslaggevende stem in de keuze wie plaats neemt in de Nachtraad.

Drie Deelgebied Nachtzetels

Een deelgebied is een belangrijke sector of onderdeel van het nachtleven dat gebaat is bij representatie in de Nachtraad, op fysiek of subcultureel niveau. Dit zou kunnen zijn "binnenstad", maar ook "livemuziek." De Nachtraad stelt een nominatie periode voor waarin relevante partijen uit het deelgebied personen kunnen nomineren. Als deze individuen akkoord gaan met hun nominatie, zijn zij publiekelijk verkiesbaar. Elke 5 jaar evalueert de Nachtraad of de gekozen deelgebieden relevant zijn of aangepast dienen te worden.

Drie Openbare Nachtzetels

De Nachtraad is een diverse organisatie en staat daarbij open voor eenieder die hieraan wil bijdragen. Deze zetels zijn daarom voor alle Enschedese nachtbezoekers, nachtmakers en studenten. Met de publiekelijk verkiesbare zetels wordt gewaarborgd dat de Nachtraad een representatieve afvaardiging van het nachtleven in Enschede is.

3.2.2. Zetelverdeling

Voorzitter/ Nachtburgemeester; met portefeuille Nachtcultuur

De voorzitter van de Nachtraad is automatisch de Nachtburgemeester van Enschede.
Er kan een beroep worden gedaan op de Nachtburgemeester om uitgaansgelegenheden te openen, jubilea te vieren en het Enschedese uitgaansleven en de Nachtraad intern en extern te vertegenwoordigen.
De focus van de portefeuille van deze voorzitter ligt vooral op het stimuleren en vertegenwoordigen van het uitgaansleven van Enschede in de algemeenheid.

Vicevoorzitter/ Nachtloco

De Nachtloco is de vicevoorzitter van de Nachtraad. Deze wordt gekozen uit de leden van de Nachtraad en heeft dezelfde bevoegdheden als de Voorzitter, indien deze niet aanwezig of beschikbaar is.

Vaste Nachtzetel - Poppodium

Deze zetel wordt ingevuld door **poppodium Metropool**. Een poppodium is een onmisbare instelling binnen onze stad. Het Nachtraadslid Poppodium focust zich op het bevorderen van culturele evenementen en talentontwikkeling in de nacht.

Vaste Nachtzetel - Horeca

Deze zetel wordt ingevuld door **Vereniging Horeca Stad Enschede** (**VHSE)**.
In bijna elke Nachtraad zit de Horeca vereniging aan tafel, als essentiële link tussen de ondernemers en de nachtcultuur. De horeca focust op hotels, hostels, restaurants, cafés en dansbars, gericht op een divers aanbod aan uitgaansgelegenheden, levendigheid en duurzaam ondernemerschap.

Vaste Nachtzetel - Nacht en clubcultuur

Deze zetel wordt ingevuld door **Nightclub Collective Enschede (NiCE)**. NiCE is een collectief met uitgebreide ervaring en brede kennis van clubcultuur en nachtcultuur. Het zet zich actief in om het nachtleven in Enschede bruisend en veilig te maken.

Deelgebied nachtzetel - Livemuziek en performance art

Met de aanwezigheid van het conservatorium en de wens voor meer livemuziek in de binnenstad is het wenselijk dat livemuziek en performance art voldoende vertegenwoordigd wordt in de Nachtraad.

Deelgebied nachtzetel - Binnenstad

Deze zetel wordt ingevuld door iemand die, aanvullend op de Nachtzetel Horeca (VHSE), specifiek de nacht van de binnenstad vertegenwoordigt.

Deelgebied nachtzetel - Locaties en stedelijke ontwikkeling

Met oog op het landelijke probleem dat het nachtleven steeds meer onder druk staat door ruimtegebrek is het wenselijk een zetel specifiek in te zetten op het onderwerp Locaties en stedelijke ontwikkeling. Wenselijk is dat deze persoon ervaring heeft in het veld en kan mee adviseren over bijvoorbeeld het realiseren van nieuwe geschikte locaties.

Openbare nachtzetels

Deze zetel is bedoeld voor eenieder die betrokken is bij het nachtleven, van nachtburgers tot nachtmakers. Hierbij worden vooral kandidaten gezocht die:

- Een sterk netwerk hebben binnen het uitgaansleven, ervaring binnen het uitgaansleven en/ of achtergrond in het uitgaansleven;
- Affiniteit hebben met belangrijke focusonderwerpen, zoals uitgaan, muziek, veiligheid;
- Zich graag willen inzetten om het uitgaansleven, en bij voorkeur de nachtcultuur, van Enschede te verbeteren.

3.2.1. Termijnen

De Nachtburgemeester wordt verkozen voor een termijn van vier jaar. Het college stelt met het instellen van de adviesraad Nachtraad een verordening op, waarin tevens de ambtelijke ondersteuning is geregeld, en legt deze voor aan de gemeenteraad. Hierin worden ook de termijnen en procedures rondom de overige zetels vastgesteld.

Teksten Linsey van der Veen (D66 Enschede)
Marijn Ouwehand (PvdA Enschede)
in samenwerking met deelnemers van de inspiratiesessies

Datum 10 juni 2024

Aan dit document kunnen geen rechten worden ontleend

ENSCHEDE NACHTVISIE